

Nieuwe schermutselingen Helmand kosten levens

Nieuwe schermutselingen in de Afghaanse provincie Helmand hebben zaterdag zeker veertien levens geëist. Minstens twaalf opstandelingen, een militair van de door de Amerikanen geleide coalitie en een Afghaanse regeringssoldaat kwamen om in het district Washer, maakte de coalitie gisteren bekend. ANP

'Het

Jaap van Deurzen b



uitenant-kolonel Rob Querido is een reus van een man. Het is ook een man met een missie. Het heroïsche verhaal van de strijd om het Chora-district in Uruzgan moet en zal naar buiten komen. "Ik wil het beeld overbrengen waar de mannen en de twintig vrouwen voor stonden die aan de strijd deelnamen. Ik realiseer me dat we er zeshonderd nieuwe helden bij hebben. En dat is bijzonder, gezien het feit dat we als Nederlanders niet gewend zijn om aanvallend bezig te zijn. Toen ik de manschappen voor de aanval van dinsdag via de radio toesprak, zei ik: 'Als wij elkaar vanaavond tegenkomen, hebben we geschiedenis geschreven'."

Ik ontmoet Querido in één van de versterkte containers op Kamp Holland in Tarin Kowt.

HU GEEFT een feitelijke opsomming van de gebeurtenissen die zich vanaf 15 juni in het Chora-district hebben afgespeeld en strooit tijdens zijn relaas met militaire termen. Zo heeft hij het niet over de Taliban maar over de OMF, een afkorting voor Opposing Military Forces. Aan de strijd rond Chora doen namelijk niet alleen Taliban-strijders mee, maar ook waarschijnlijk Tsjetsjenen en Arabieren. Maar ook andere Afghanen die een eigen belang hebben bij de 'bevrijding' van Chora.

HET DISTRICT is van groot strategisch belang en ligt op het snijpunt van belangrijke handelsroutes die lopen van noord naar zuid via de Baluchivallei en van oost naar west van Kaz Uruzgan naar Shahidi Hassas. De wegen worden gebruikt voor het vervoer van goederen maar ook voor de smokkel van wapens en opiumproducten. In het kader van de Nederlandse inktvlekstrategie om de invloedssfeer vanuit Kamp Holland in Tarin Kowt uit te breiden, kwamen de Nederlanders begin dit jaar elke twee weken in Chora. Om er de veiligheidssituatie in te schatten en in contact te leggen met de bevolking.



Twee militairen uit Estland zijn zaterdag in het zuiden van Afghanistan gedood door een raketaanval van de Taliban. Het incident gebeurde in de provincie Helmand. Volgens een woordvoerder van het ministerie van Defensie zijn het de eerste twee Estse militairen die in Afghanistan zijn omgekomen. **ANP**

was erop of eronder'

ericht vanuit één van de versterkte containers op Kamp Holland in Tarin Kowt

DE VEILIGHEID in de Baluchivallei is belabberd. De brede vallei biedt de vijand genoeg strategische plekken om konvoien te beschieten. Vandaar dat wordt besloten zowel de zuidelijke ingang, bij de Nederlandse basis Poentjak, als de noordelijke ingang bij de stad Chora te bezetten en de vallei op die manier onder controle te krijgen.

EIND APRIL komen de eerste tekenen dat de vijand hier niet van is gediend. De checkpost Kala Kala wordt op het Afghaanse leger veroverd. Afghaanse militairen worden bij de actie op gruwelijke wijze verminkt en vermoord. Ook de checkpost Niaza komt onder vuur te liggen, maar kan door de Afghaanse politie worden behouden. Met Nederlandse steun wordt Kala Kala op 26 april heroverd.

DE PERMANENTE Nederlandse aanwezigheid van een gevechtseenheid van zo'n tweehonderd man is dan een feit. De ISAF-militairen vestigden zich in de zogenoemde White Compound, het met een witte stenen muur omgeven districtshoofdkantoor, dat ooit door de Amerikanen is gebouwd. Het gebouw steekt schril af tegen de lemen qala's (een soort hutten, red.) van de straatarme Afghaanse bewoners.

DE DRUK op het westelijk deel van Chora blijft evenwel groot, hoewel het in mei vooral bij schermutselingen blijft. "Na de grote ISAF-operatie Achilles, in april en mei van dit jaar in het zuiden van Afghanistan, zagen we verplaatsingen van strijders naar onze kant", zegt luitenant-kolonel Querido. "Steeds meer troepen concentreerden zich rond Chora. We hadden aanwijzingen dat de OMF er vooral op gebrand was een snel suc-

ces te boeken. Exacte getallen hebben we niet, maar we vermoeden dat we tegenover 1000 tot 1500 man stonden die de stad wilden innemen. We merkten dat steeds meer burgers het gebied uit gingen, inclusief Afghaanse politieagenten die hun posten in de steek lieten."

Alleen in het oostelijke deel van Chora is de invloedrijke lokale leider Tor Abdullah in staat om zijn mensen op hun posten te behouden.

DE NEDERLANDERS ondervinden na het eind van het papaverseizoen in juni steeds meer vijandelijke druk. De groepen bestaan niet meer uit veertig man, maar zijn gezwollen tot eenheden van zeventig tot tachtig personen. Er zijn veel buitenlandse strijders bij. Querido: "Omdat de druk steeds groter werd, zijn we met versterkingen en reserves naar Chora getrokken. Het ging er namelijk steeds meer op lijken dat de OMF in staat was een simultane aanval in te zetten. Vanuit Gizab in het noorden, Nowri in het oosten en Baluchi in het westen."

OP VRIJDAG 15 juni worden de vuurcontacten steeds heftiger. Querido: "Vanuit Kamp Holland wordt ter ondersteuning regelmatig de pantserhouwitser ingezet, waarmee gericht 155-millimetergranaten op de vijandelijke stellingen worden afgevuurd." De vijand heeft zich intussen onder het volk gemengd. En hoewel Querido het niet hard kan maken, gelooft hij dat de vijandelijke strijders zich in de groene zone - de plek met bomen en dichte begroeiing - hebben gevestigd en de bevolking gegijzeld houden.

DIEZELFDE DAG zijn de Nederlandse eenheden van ISAF en het Afghaanse

leger nog in staat de druk te weerstaan. "Maar op zaterdag 16 juni heeft de OMF om vier uur 's morgens een enorme aanval ingezet. Politieposten werden onder de voet gelopen. Kala Kala viel. Sarab werd omsingeld", vertelt Querido. "Volgens onze schattingen zat er zo'n tweehonderd man in de groene zone van de stad. Rond vijf uur 's middags waren we teruggedrongen en hadden we nog maar een gebied van vier vierkante kilometer onder controle rond de White Compound. We waren totaal omsingeld. We zaten er met 150 Nederlanders en 40 man van het Afghaanse leger. Het was het moment waarop de vraag werd gesteld: 'Wat is Chora ons waard?' Dit is geen vredesmissie meer, het wordt hier donkergeroepen...". We hebben toen overlegd met commandant Hans van Griensven in Tarin Kowt. Die nam vervolgens de beslissing terug te slaan. Hij wilde de bevolking niet blootstellen aan de wraak van de OMF."

ER WAREN al heel wat slachtoffers gevallen onder de familieleden van politieagenten. De berichten dat de Taliban gruwelijk tekeer gingen onder de bevolking waren legio. Het besluit terug te vechten houdt in dat de strijd harder zou worden. Een gevechtseenheid uit Deh Rawod wordt richting Chora gedirigeerd. Door alle luchtmachtonderdelen van ISAF in Zuid-Afghanistan wordt luchtsteun gegeven. De pantserhouwitser in Kamp Holland vuurt tientallen granaten af. Afghaanse militie sluiten zich bij ISAF aan. Een invloedrijke oud-politiecommandant is in staat veel Afghanen te mobiliseren.

"**OMDAT DE OMF** zich onder de burgers had gemengd, kon ik niet meer differentiëren tussen burgers en OMF. Nog nooit eerder hebben we meegeemaakt dat de OMF mensen op deze schaal gijzeld. Toen ik in Chora aankwam, bleek dat de vuursteun had geholpen. De OMF had zich teruggetrokken naar het westen. We vermoeden dat we een paar leiders hebben gedood, onder wie Mullah Mutalib. Dat is een heel grote jongen. Ze heb-

"Vanuit Kamp Holland wordt ter ondersteuning regelmatig de pantserhouwitser ingezet, waarmee gericht 155-millimetergranaten op de vijandelijke stellingen worden afgevuurd."

Luitenant-kolonel Rob Querido

ben dat nog niet bevestigd. Als ze dat wel doen, nemen de buitenlandse strijders namelijk de benen. Die hebben er dan geen vertrouwen meer in."

OP DINSDAG 19 juni wordt om tien uur 's ochtends de tegenaanval ingezet. Met radiowagens wordt de bevolking gesommeerd het gebied te verlaten. Als de aanval eenmaal is begonnen, blijkt dat de vijand dit keer hardnekkiger is dan ooit. Querido: "Over een stuk van twee kilometer hebben we zes uur moeten vechten. Ze waren gewoon niet weg te drijven. We hebben zoveel mogelijk geprobeerd burgerslachtoffers te beperken. We hebben de aanval bewust overdag ingezet. Maar dat er slachtoffers onder de bevolking vallen, is niet te vermijden. Aan vijandelijke zijde vallen naar schatting vier- tot vijfhonderd doden en gewonden."

MIRACULEUS genoeg valt er tijdens het offensief op dinsdag onder de ISAF-troepen en de Afghaanse eenheden niet één slachtoffer, sterker nog: er raakt zelfs niemand gewond. "Het is ongelooflijk. Ik zei nog tegen mijn mannen: 'Voor de geloofwaardigheid was het misschien beter geweest met vier of vijf bodybags thuis te komen'. Maar dat kun je als commandant natuurlijk niet hardop zeggen. Ik ben heel erg blij dat het zo is gelopen."

DE MILITAIRES in het districtskantoor in Chora zijn het roerend met hem eens. Er heerst bijna een uitgelaten stemming, hoewel je de vermoeidheid van de gezichten kunt aflezen.

Bekaf zijn ze. Kolonel Hans van Griensven mengt zich als een vaderfiguur onder hen en steekt zijn bewondering niet onder stoelen of banken. "Nee, ze zijn nog niet weg hoor! We gingen vanmorgen een qala in en toen werden we van twintig meter afstand beschoten. Toen zaten we wel even in de rats", zegt een militair die Eric heet. Achternamen mogen niet bekend worden. "Het is heel goed gegaan. We zijn dinsdag volgens mij niet één keer in het nauw gedreven. Ik had het idee dat het zelfs gemakkelijk ging. Nee, echt niet, ik was geen moment bang, het ging gewoon goed", zegt Jael. "Burgerslachtoffers kun je niet vermijden. We hebben mensen eerste hulp gegeven en de meeste gewonden zijn toen met eigen vervoer naar het ziekenhuis in Tarin Kowt gegaan", zegt een ander.

LUITENANT-KOLONEL Querido: "Om zes uur 's avonds was de vallei in ieder geval weer in onze handen. De OMF was verdreven. Onze mensen hebben als tijgers gevochten. Soms op zeer korte afstand van elkaar. We kunnen heel erg trots zijn op onze mannen en vrouwen. Ik zeg het nog maar eens: we hebben echt geschiedenis geschreven."

TEKST: JAAP VAN DEURZEN ALS VERSLAGGEVER VOOR RTL NIEUWS IN URUZGAN DEZE REPORTAGE KWAM TOT STAND NA INZAGE EN AANZIENLIJKE AANPASSINGEN DOOR DE AFDELING VOORLICHTING VAN DEFENSIE.

FOTO'S: GERBEN VAN ES

"Nee, echt niet, ik was geen moment bang, het ging gewoon goed"

Jael

